

Az állattenyésztés és állatkereskedelem problémái.

Előadó: **Desbordes Ernő**, földbirtokos, volt orsz. képviselő.

A jelen kor állattenyésztésünket súlyos helyzetbe hozta. Jelen kor: nekünk – kisebbségeknek – nemcsak történeti időszak, jelenti azt a szomorú állapotot, mibe az imperium változás után gazdaközönségünk jutott.

Virágzó állattenyésztés, európai híré tenyészanyag, kincset érő állomány számban felén alul csökkent, minőségben lezüllöt. Tizenkét év kormányzása a romlásban csodás sikert aratott. Leszámítva azt az aránylag kis területet, hol az agrárreform nem pusztított, a helyzet megdőböntő.

Igaz, az állattenyésztés elé oly nehézségek is tornyosultak, mik tulnöttek a kormányok hatáskörén. A technika óriásit haladt. Gép helyettesít embert, állatot. Területi, szociális és gazdasági átalakulás van. Amerika növekvő versenye, a békekötést követő feszültség, diktaturák, határ záarak, vámok, a tőke félrevonulása, a termelés és fogyasztás egyensúlya felborult, – végül az orosz rejtély Damokleskardja; oly tényezők, mik ellen a kormányok nehezen védekezhettek. Különösen nem védekezhettek akkor, mikor nem is akartak. Kormányaink azonban védekezhettek volna a pénzhiány, magas kamat és korrupció ellen, de nem tették. Tény, hogy a tizenkét év óta változó kormányok soha sem akarták komolyan a bajok lényegét orvosolni, mindig csak azt a látszatot igyekeztek kelteni, hogy segítenek.

Kormányainknak más gondjuk volt. A kisebbségek letörése kimerítette összes tevékenységüket. Közérdeket nem tekintve, párt és egyéni célok szolgálatában torzsalkodva, nem törődtek a mezőgazdaság és állattenyésztés, az ipar és kereskedelem kérdéseivel.

Rövidlátással, meggondolatlanul adtak ki és vontak

vissza rendeleteket. Állandosították a bizonytalanságot. Ma betiltották az állatkivítelt, holnap megengedték, de permiszhez kötötték. Tízezer lejes darabonkénti illetéket róttak ki, mit azután – az elégületlenség nyomása alatt – annyira lecsökkentették, hogy a szedett illeték a ráfordított kezelési költséget sem fedezi. Állami jövedelmet nem hoz, de a kivített akadályozza, megőrizvén az eljárás körüli fáradságot, költséget, zaklatást és baksist. Mondhatjuk, hogy nekünk egyetlen gazdasági problémánk: a változó kormányok ingadozó gazdasági politikája.

A rendszertelenségnek ez a rendszere más gazdasági ágakkal együtt az állattenyésztést és kereskedelmet is tönkretette. Belföldi fogyasztás nincs. A külföldi piacokat elvesztettük. Az ország elszegényedett.

Az állattenyésztés és állatkereskedelem romlása első-sorban a Magyarországról idecsatolt részeket sújtja. Erdély állattenyésztésre van teremtve. Az alföldi részek: Bánát, Szatmár, Arad, Várad vidékének magas színvonalú állattenyésztése volt. Nagybirtokos, kigazda ebből pénzelt. Szerencsétlenségünkre Bukarestben nincs érzék az itteni részek állattenyésztésének országos fontossága iránt. Csak azt nézték, hogy a kisebbségek kezén nagy értékű állatállomány van. Letörni! Kipusztítani! Mi lesz azután? azzal nem törődtek. Eltorlaszolták a kivítelt, hogy céljukat elérjék, közben olcsó húshoz juthassanak. Kizsákmányoltak. Nem gondolták meg, hogy a kisebbségek megsemmisítésének ábrándja után szaladva, saját fajukat is áldozatul dobják. Leszegényítették az egész népet, fajkülönbség nélkül.

A magyarság mindezt sajnálattal látja. Sajnálattal látja, hogy gazdasági kérdéseket sovén politikai szempontokból kezelnek. Javulásra kilátás nincs. Nem valószínű, hogy akik a bajt előidéztek, most mindent visszacsináljanak.

Ebben a sülyedésben összetett kézzel elmerülünk. Nagy erőfeszítésre van szükség. Test és lélek erejének megfeszítésére. Szövetkezni kell az összes erők egyesítésére. Minden magyar érték és erő bevonásával meg kell csinálni a szövetkezeteket. Termelési, fogyasztási, értékesítési, biztosítási és hitelszövetkezetekkel egységes központi vezetés mellett elszakíthatatlan láncot kovácsolni. A Magyar Párt

működésének tengelyévé a gazdasági kérdéseket kell hogy tegye. A szövetkezetekkel csökkentjük a termelési költséget, emeljük az eladási árakat, a fogyasztók érdekeinek sérelme nélkül. Egyetlen példára, a dán tojásértékesítő szövetkezetekre utalok, hol a gazdák jövedelmüket rövid idő alatt meghatványozták. Ennek nálunk sincs akadálya. A tenyészanyag megvan, a nemesítéshez szükséges nyugati fajok sem hiányzanak. A szövetkezet azonban élettelen mechanizmus, holt gép, ha lelket nem viszünk bele. A magyar lelkeknek nincs szövetségük. Meg kell teremteni! Bevinni a közösség érzését, a magyar lelkek szövetségét a gazdasági szövetkezetekbe, megalkotni azt a szövetséget, mely nem instanciázik a kormányok előtt, mert kéréseinket meghallgatják, de nem teljesítik, nem panaszkodik, mert panaszainkat tudomásul veszik, de nem orvosolják és nem siránkozik, hanem dolgozik, mert tudja, hogy a nagyvilágon e kívül nincsen számára hely. Minket a sors ide állított. Az a hajó, honnan sorsunkat kormányozzák, nincs rendben. Kapkodás és zavar van a kormány kerék körül. Nem szabad elveszteni hitünket, sem nyugalmlunkat.

Saját erőnkre vagyunk utalva. A kormányoktól jót nem várhatunk. A társadalom erőtlen, a magános gyenge. Egy eszme, vagy gondolat kevés, de ha egy eszmére, vagy gondolatra, egyetlen érzésre rávezetjük az itt élő egész magyarság szervezett erejét, ha egy ember akaratává tudjuk tenni a nemzeti akaratot: nincs nehézség, ilyen erő előtt nincs akadály, nincs gát, azt nem lehet feltartani. Nem hadakozásról, hanem alkotásról van szó. Nem fegyverre, még csak nem is áldozatra, hanem munkára szólítjuk magyar véreinket. Tettekre hívjuk házunk, családjunk, hitünk, fajunk, létünk védelmére. Közös szenvedésben, egyesült erővel, válvetett munkára. Nem másoktól, önmagunktól függ a jobb jövő. A jobb jövő szolgálatában az Országos Magyar Párt Közgazdasági Szakosztálya következő határozati javaslatot terjeszt elfogadásra a nagygyűlés elé:

Határozati javaslat:

Az ország gazdasági helyzete minden téren végleg leromlott. Semmiféle üzem sikerrel nem folytatható. Általá-

nos összeomlás következik. Az Orsz. Magyar Párt ebben a végzetes helyzetben is ragaszkodik a törvényekhez és alkotmányhoz. Követeléseivel most a kormányhoz fordul. Parlamenti csoportja útján előterjeszti az állattenyésztés és állatkereskedelemre vonatkozó gazdasági programját. Programunk együtt halad az ország minden polgárának érdekeivel. Amit magunknak akarunk, mindenkinek javára van. A parlamenti csoport felhívja a kormányt az ország gazdasági rendjének helyreállítására. Követeljük:

1. Az állatkiviteli tilalmak, vámok, illetékek, taxák és minden, az állatkivitelt korlátozó intézkedés törlését.
2. Állati termékeknek (hús, zsir, tojás, vaj, gyapjú stb.) teljesen szabad vám- és illetékmentes kivitelt.
3. Külföldre irányított állatok és állati termékek vasúti díjszabásának kedvezményezését. A szállítás biztosságát és gyorsítását.
4. Állatok és állati termékeknek csakis rendészeti és egészségügyi intézkedésekkel korlátozott, egyébként teljesen szabad forgalmát az ország területén.
5. Mindenféle árximálás azonnali megszüntetését.
6. Kereskedelmi szerződések kötését.
7. Az állategészségügyre és átviteli díjszabásra egyezmény létesítését.
8. Gyógyszerek behozatali tilalmának törlését, vámmentességét.
9. Tenyészállatoknak vámmentes behozatalát, vasúti szállításának kedvezményezését.
10. Köztenyésztésre szánt apaállatok fokozottabb ellenőrzését, a meg nem felelők kiselejtezését.
11. Mezőgazdasági termelő, fogyasztási és értékesítési szövetkezetek létesítésének állami támogatását és adókedvezmények akadálytalan elismerését.

A Szakosztály az előadó javaslatait egyhangulag elfogadja.